

Schengenský priestor, vzájomná spolupráca v trestných veciach

Alica Kováčová PhD.
zástupkyňa riaditeľa
medzinárodného odboru
G P S R

História

▶ Hlavným cieľom bol od počiatku vzniku schengenskej spolupráce voľný pohyb (osôb a tovaru) na spoločných hraniciach

▶ **Saarbruckenská dohoda (1984)**

- Francúzsko
- Nemecko
 - Zjednodušené kontroly na spoločných hraniciach (štrajk kamionistov)

História II

▶ Schengenská dohoda (**Schengen I**)

- - medzivládna
- Schengen (Luxembursko) 14. júna 1985
- Podnet Francúzsko (Mitterand), Nemecko (Kohl)
- Holandsko, Belgicko, Luxembursko

- Cieľ – odbúranie kontrol na vnútorných hraniciach členských štátov
- 33 článkov

História III

- ▶ Schengenský dohovor (**SchengenII**)
 - medzištátna/medzinárodná zmluva
 - 19. júna 1990
 - Vyžadovala ratifikáciu
 - Platná – 1. septembra 1993
 - Účinná 26.marec 1995

- zrušenie vykonávania kontrol na vnútorných hraniciach
- harmonizácia a posilnenie vykonávania kontrol na vonkajších hraniciach
- spolupráca súdov a policajných orgánov
- zaistenie medzinárodného sledovania činnosti kriminálnych skupín a jednotlivcov
- zavedenie jednotnej podoby víz
- spoločná azylová politika
- schengenský informačný systém (SIS)
- konzulárna integrácia
- miestna konzulárna spolupráca

Rada Európy (47 členských štátov)

Albánsko
Andorra
Arménsko
Azerbajdžan
Bosna a Hercegovina
Chorvátsko
Gruzínsko
Macedónsko
Moldavsko
Monako
Rusko
San Marino
Srbsko
Čierna hora
Turecko
Ukrajina

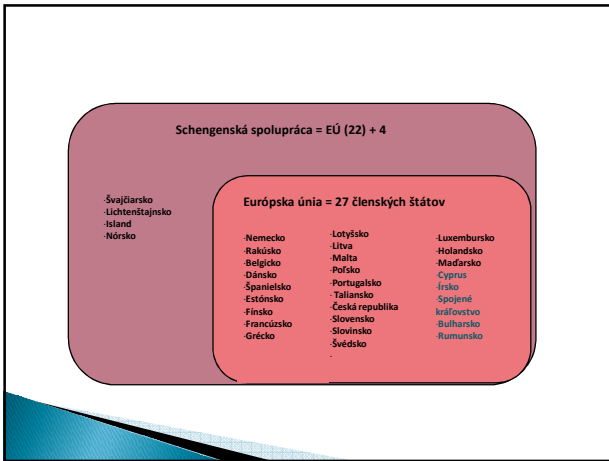
Schengenský dohovor = EÚ (22) + 4

Švajčiarsko
Lichtenštajnsko
Island
Nórsko

Európska únia = 27 členských štátov

Nemecko
Rakúsko
Belgicko
Dánsko
Holandsko
Estónsko
Fínsko
Francúzsko
Grécko
Litva
Lotyšsko
Maďarsko
Taliansko

Luxembursko
Malta
Poľsko
Portugalsko
Česká republika
Slovensko
Slovinsko
Švédsko
Španielsko
Bulharsko
Cyprus
Irsko
Rumunsko
Spojené kráľovstvo

POLICAJNÁ SPOLUPRÁCA
/spolupráca justičných orgánov/

▶ **Čl. 39 odseky 1,2**

▶ 1. Zmluvné strany sa zaväzujú, že si ich policajné služby budú vzájomne pomáhať v súlade s ustanoveniami vnútroštátneho práva a ich príslušnosti v záujme prevencie a objasňovania trestných činov, pokiaľ žiadosť alebo jej vybavenie nie je podľa vnútroštátneho práva vyhradená súdnym orgánom a vybavenie žiadosti nevyžaduje prostredníctvom žiadanej zmluvnej strany donucovacie opatrenia. Pokiaľ žiadaný policajný orgán nie je príslušný k vybaveniu žiadosti, postúpi žiadosť príslušným orgánom.

▶ 2. Písomné informácie, ktoré budú odovzdané žiadanou zmluvnou stranou podľa ods. 1, môžu byť len so súhlasom súdneho orgánu tejto zmluvnej strany použité žiadajúcou zmluvnou stranou ako dôkaz v trestnom konaní.

Článok 40 - cezhraničné sledovanie

▶ Príslušníci jedného z členských štátov, ktorí vykonávajú sledovanie osoby v ich krajine ako súčasť policajného vyšetrovania súvisiaceho s trestným činom podliehajúcim extradícii z dôvodu podozrenia z účasti na takomto trestnom čine, alebo ako nevyhnutnú súčasť policajného vyšetrovania, keďže existujú vážne dôvody sa domnievať, že osoba môže pomôcť pri identifikácii alebo hľadaní takejto osoby, sú oprávnení pokračovať v sledovaní na území ďalšieho členského štátu v prípade, že tento ďalší členský štát povolil cezhraničné sledovanie ako odpoveď na predchádzajúcu žiadosť o pomoc s uvedením dôvodov žiadosti. Podmienky je možné priložiť k povoleniu (účinnosť od 11. 10. 2003).

▶ znenie bolo zmenené a doplnené rozhodnutím Rady 2003/725/SVV z 2. októbra 2003, /mení a dopĺňa ustanovenia článku 40 ods. 1 a ods. 7 Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 o postupnom odstraňovaní kontrol na spoločných hraniciach/ (Ú. v. EÚ L 260, 11. 10. 2003, s. 37).

Čl. 40 - vyhlásenia

- ▶ Ozn. č. 303/2008 Z.z.
- ▶ a) Slovenská republika oznamuje, že príslušníkmi vykonávajúcimi cezhraničné sledovanie podľa článku 40 ods. 1 a 2 Schengenského dohovoru sú príslušníci Policajného zboru,
- ▶ b) Slovenská republika oznamuje, že orgánom podľa článku 40 ods. 1 a 2 Schengenského dohovoru je Úrad medzinárodnej polícajnej spolupráce prezídia Policajného zboru,

Justičná spolupráca v trestných veciach

- ▶ PRÁVNA POMOC
- ▶ Články 48 -53
 - Dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie, vypracovaný Radou v súlade s článkom 34 Zmluvy o Európskej únii, /MLA 2000/ zrušil ustanovenia článku 49 písm. a) a článkov 52, 53 a 73 schengenského vykonávacieho dohovoru.
 - Pre štáty, ktoré nie sú signatármi MLA 2000 Schengenský dohovor stále použiteľný aj v týchto častiach (Grécko, Taliansko, Írsko)
- ▶ Čl. 48
 - - dopĺňa ETS 30, Beneluxskú zmluvu
 - - dvojstranné zmluvy platia

Justičná spolupráca v trestných veciach II

- ▶ Článok 49 právna pomoc sa poskytuje tiež:
 - ▶ a) zrušený od 23. 5. 2006,
 - ▶ b) v konaniach o nárokoch na odškodnenie za trestné stíhanie alebo neoprávnené odsúdenie,
 - ▶ c) vo veci udelenia milosti;
 - ▶ d) vo veciach civilných, ktoré sú spojené s trestnou žalobou, pokiaľ o tom definitívne nerozhodol trestný súd;
 - ▶ e) pri doručovaní dokladov týkajúcich sa výkonu trestu alebo opatrení vzhľadom na bezpečnosť alebo nápravu vyberania peňazitej pokuty alebo pri platení súdnych výdajov;
 - ▶ f) pri opatreniach týkajúcich sa pozastavenia vneseného rozsudku alebo výkonu trestu alebo zabezpečujúcich a nápravných opatrení, ďalej podmieneného prepustenia, odkladu výkonu trestu alebo opatrení týkajúcich sa bezpečnosti alebo nápravy vecí alebo prerušenia výkonu trestu.
- ▶

Justičná spolupráca v trestných veciach III

- ▶ Čl. 50
 - Povinnosť poskytnúť právnu pomoc i v prípade daní ciel a poplatkov i za predpokladu, že dožiadaný štát, takéto fiškálne poplatky nepozná /zrušený MLA 2000/
- ▶ Čl. 51
 - Podmienky pri realizácii domovej prehliadky a zaistenia na základe žiadosti o právnu pomoc
- ▶ Čl. 52
 - Upravuje zasielanie dokumentov priamo poštou /zrušený MLA 2000/
- ▶ Čl. 53
 - Upravuje zasielanie žiadostí priamo medzi justičnými orgánmi /zrušený MLA 2000/

Ne bis in idem

- ▶ Článok 54-58
- ▶ Osoba právoplatne odsúdená jednou zo zmluvných strán nesmie byť pre ten istý čin stíhaná inou zmluvnou stranou, a to za predpokladu, že v prípade odsúdenia bol trest už odpykaný alebo sa práve odpykáva alebo podľa práva štátu, v ktorom bol rozsudok vynesený, už nemôže byť vykonaný.
- ▶ Článok 55
 - Výnimky z aplikácie, na základe vyhlásení

Extradícia

- ▶ Čl. 59 – 66
 - Členské štáty EÚ aplikujú výlučne EZR
 - Výnimky v zmysle notifikácií
 - Rámcové rozhodnutie Rady 2002/584/SVV, článok 31
 - Vzťah k iným právnym nástrojom
 - 1. Bez porušenia ich uplatňovania vo vzťahoch medzi členskými štátmi a tretími štátmi toto rámcové rozhodnutie s účinnosťou od 1. januára 2004 nahrádza príslušné ustanovenia nasledujúcich dohôdov v oblasti vydávania osôb vo vzťahoch medzi členskými štátmi:
 - e) Hlavu III, kapitolu 4 Dohovoru z 19. júna 1990, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda zo 14. júna 1985 o postupnom zrušení kontrol na spoločných hraniciach.

Extradícia II

› Švajčiarsko, Lichtenštajnsko, Island, Nórsko

› Európsky dohovor o vydávaní/ Schengen

› Čl. 59

› Dopĺňa Európsky dohovor o vydávaní osôb z 13. septembra 1957

› Bilaterálne zmluvy nie sú dotknuté

› Čl. 62

› Premlčanie prerušujú len úkony dožadujúcej zmluvnej strany

› Čl. 64

› Záznam v Schengenskom informačnom systéme podľa článku 95 nahrádza žiadosť o predbežné zadržanie osoby v zmysle článku 16 Európskeho dohovoru o vydávaní osôb zo dňa 13. septembra 1957

Extradícia II

› Čl. 66

1. Pokiaľ nie je vydanie stíhanej osoby podľa právnych noriem žiadanej zmluvnej strany zjavne neprípustné a ak súhlasí stíhaná osoba po osobnom poučení o svojom práve na vykonanie formálneho vydávacieho konania, s protokolom sudcu alebo iného príslušného úradníka, môže žiadaná zmluvná strana vydanie osoby povoliť bez vykonania formálneho vydávacieho konania. Stíhaná osoba má počas poučenia právo na využitie služieb právneho zástupcu.

2. V prípade vydania podľa ods. 1 nemôže stíhaná osoba, ktorá jednoznačne prehlásila, že sa vzdáva ochrany, ktorá jej patrí v dôsledku jej postavenia, toto prehlásenie už vziať späť.

› Využíva najmä Švajčiarsko

Odovzdanie odsúdeného na výkon trestu odňatia slobody

› Článok 68

1. Zmluvná strana, na území ktorej bol štátnemu príslušníkovi inej zmluvnej strany uložený trest odňatia slobody alebo iné opatrenie obmedzujúce jeho slobodu, môže v prípade, že sa dotýčná osoba vyhla výkonu trestu alebo jeho pokračovaniu alebo inému opatreniu útekom do vlastnej krajiny, podať žiadosť o odovzdanie výkonu rozsudku tej zmluvnej strane, na území ktorej sa osoba vyhýbajúca sa výkonu trestu nachádza.

2. Dožadovaná zmluvná strana môže na žiadosť dožadujúcej zmluvnej strany v dobe, do doručenia dokumentov zdôvodňujúcich žiadosť o odovzdanie výkonu trestu alebo iných opatrení alebo zostatku trestu alebo na rozhodnutia, ktoré v tejto súvislosti musia byť ešte prijaté, vziať odsúdenú osobu do väzby alebo urobiť iné opatrenia pre zaistenie jej prítomnosti na území žiadanej zmluvnej strany.

› Článok 69

Prevzatie/odovzdanie výkonu trestu podľa článku 68 nevyžaduje súhlas osoby, ktorej je uložený trest alebo zodpovedajúce opatrenia. Obdobne sa používajú ostatné ustanovenia Dohovoru Rady Európy o vydávaní odsúdených osôb zo dňa 21. marca 1983.

Nórske kráľovstvo, Islandská republika

- ▶ **Právna pomoc**
- ▶ *Dohoda medzi Európskou úniou a Islandskou republikou a Nórsnym kráľovstvom o uplatňovaní určitých ustanovení Dohovoru z 29. mája 2000 o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie a jeho protokolu z roku 2001*
- ▶ **Vydávanie**
- ▶ Európsky dohovor o vydávaní
- ▶ Schengenský vykonávací dohovor

Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska

- ▶ *Rozhodnutie Rady 2000/365/ES z 29. mája 2000*
- ▶ **Aplikuje:**
 - **Právna pomoc**
 - Články 39 a 40;
 - Články 48 až 53 – **obmedzenie - MLA 2000**
 - Články 54 až 58;
 - **Extradícia – EZR – neaplikuje SIS**
 - **Odvzdanie odsúdených**
 - Články 67 až 69;

Írsko

- ▶ *Rozhodnutie Rady 2002/192/ES z 28. februára 2002*
- ▶ **Aplikuje:**
 - **Právna pomoc**
 - Články 39;
 - Články 48 až 53 -
 - Články 54 až 58;
 - **Extradícia – EZR – neaplikuje SIS**
 - **Odvzdanie odsúdených**
 - Články 67 až 69;

Švajčiarsko a Lichtenštajnsko

▸ Vydávanie

- Európsky dohovor o vydávaní
- Schengenský vykonávací dohovor

▸ Právna pomoc

- Európsky dohovor o vzájomnej pomoci v trestných veciach
- Druhý dodatkový protokol k Európskemu dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach
- Schengenský vykonávací dohovor
